Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ПРАЧЫТАЎ — ПЕРАДАЙ ДРУГОМУ

СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 38 (7479)
СЕРАДА 31 САКАВІКА 1943 г.

„ВАРОЖЫМ АРМІЯМ НАНЕСЕНЫ МАГУТНЫЯ ЎДАРЫ, АЛЕ ВОРАГ ЯШЧЭ НЕ ПЕРАМОЖАНЫ. НЯМЕЦКІЯ ЗАХОПНІКІ ЯРАСНА СУПРАЦІЎЛЯЮЦЦА, ПЕРАХОДЗЯЦЬ У КОНТРАТАКІ, СПРАБУЮЦЬ ЗАТРЫМАЦЦА НА АБАРОНЧЫХ РУБЯЖАХ І МОГУЦЬ ПУСЦІЦЦА НА НОВЫЯ АВАНТУРЫ. ВОСЬ ЧАМУ Ў НАШЫХ РАДАХ НЕ ПАВІННА БЫЦЬ МЕСЦА БЛАГАДУШШУ, БЕСКЛАПОТНАСЦІ, ЗАЗНАЙСТВУ".

(І. СТАЛІН).

ДАСКАНАЛА АВАЛОДАЦЬ БАЯВОЙ ЗБРОЯЙ

Кожным новым баявым поспехам у барацьбе з нямецкімі захопнікамі нашы слаўныя партызаны дэманстрыруюць сваю ўзросшую баявую вывучку. Мужныя патрыёты, ведучы гераічнае змаганне з каварным ворагам у яго тылу, маюць у сваім распараджэнні грозную айчынную зброю. З дня ў дзень яны таксама захопліваюць значныя трафеі— варожую тэхніку і ўзбраенне.

Аднак, мець зброю—гэта яшчэ не ўсё. Трэба яе ўмела выкарыстаць, валодаць ёю ў дасканаласці, каб граміць фашысцкую погань моцна і няшчадна. Задача ў тым і заключаецца, каб сур'ёзна вучыцца, быць майстрамі сваёй справы, ведаць і ўмець дакладна прымяніць у баю вінтоўку і гранату, кулямёт і аўтамат — любое ўзбраенне, якое трапна, прама ў сэрца б'е ненавіснага ворага.

Добра арганізаваная баявая вучоба партызан павышае іх боездольнасць, уменне біць акупантаў без страт з свайго боку. Вось, напрыклад, у атрадзе тав. Дзмітрыя толькі за апошні час абучана тры разлікі станкавага і 10 разлікаў ручнога кулямётаў. 6 таварышаў авалодалі мінамётам. У гэтым атрадзе і трафейная зброя не прадстаўляе сакрэту для партызан. Кожны з іх у выніку крапатлівай вучобы авалодаў усімі відамі нямецкай зброі. Усё гэта павысіла боездольнасць атрада ў цэлым, павысіла патрабавальнасць партызан да сябе, умацавала дысцыплінаванасць. У нядаўнім баю з карнікамі партызаны атрада Дзмітрыя забілі 40 фашыстаў, не панёсшы ніякіх страт з свайго боку.

У многіх партызанскіх атрадах Беларусі справе арганізацыі баявой вучобы надаецца сур'ёзная ўвага.

Кожны камандзір і камісар партызанскага атрада павінен лічыць для сябе баявой, неадкладнай задачай арганізацыю вучобы партызан па авалоданню айчыннай і трафейнай зброяй. Задача гэта адказная і баявая. Паспяховае выкананне яе дасць магчымасць народным мсціўцам поўнасцю ажыццявіць указанні Наркома Абароны таварыша Сталіна аб узмацненні ўдараў па тылах нямецка-фашысцкіх войск.

Дасканала авалодаць баявой зброяй! Узмацніць удары па нямецкіх акупантах! Памножыць славу баявой зброі адважных народных мсціўцаў!

На фронтах Айчыннай вайны

З 21 па 27 сакавіка ўключна ў паветраных баях і на аэрадромах праціўніка знішчан 251 нямецкі самалёт. Нашы страты за гэты-ж час 95 самалётаў.

* * *

На адным з участкаў Заходняга фронта байцы Н-скай часці знішчылі да роты нямецкай пяхоты, падбілі 3 танкі і бронемашыну. На другім участку атрад нашых разведчыкаў пад камандаваннем гвардыі лейтэнанта Шумілава пранік у тыл праціўніка і выявіў варожую батарэю дальнабойных гармат. На агнявых пазіцыях батарэі знаходзілася да 40 нямецкіх салдат. Совецкія байцы зняначку напалі на праціўніка, знішчылі 30 гітлераўцаў, а астатніх узялі ў палон. Узарваўшы 3 дальнабойныя нямецкія гарматы, разведчыкі вярнуліся ў сваю часць.

* * *

На поўдзень ад горада Белы нашы войскі, перамагаючы ўпорнае супраціўленне праціўніка, занялі 7 насялёных пунктаў. Толькі на адным участку знішчана звыш 150 гітлераўцаў і падбіты два нямецкія танкі. Агнём артылерыі Н-скага злучэння знішчаны 4 мінамётныя, 2 артылерыйскія батарэі і 6 кулямётных кропак праціўніка.

У раёне Белгорада совецкія артылерысты і мінамётчыкі магутным агнявым налётам разграмілі матарызаваную калону немцаў, разбілі некалькі самаходных гармат і 20 аўтамашын. У баях мясцовага значэння нашы байцы знішчылі да 200 нямецкіх салдат і афіцэраў і падбілі 2 бронемашыны праціўніка.

* * *

На подступах да Ленінграда за два дні агнём зянітнай артылерыі збіта 9 і падбіты 3 нямецкія самалёты.

* * *

На Кубані часці Н-скага злучэння прасоўваліся наперад і занялі некалькі насялёных пунктаў. Байцы адной нашай часці пераправіліся праз водны рубеж і зняначку напалі на праціўніка. Немцы спрабавалі аказаць супраціўленне, але, страціўшы звыш 200 салдат і афіцэраў забітымі, спешна адступілі. Знішчана 7 кулямётаў, артылерыйская і 4 мінамётныя батарэі праціўніка.

На другім участку падраздзяленні Н-скай часці, авалодаўшы насялёным пунктам захапілі 4 гарматы, 7 буйнакаліберных кулямётаў, 180 вінтовак, 20 аўтамашын і склад боепрыпасаў.

(З паведамленняў Совінформбюро за 27 і 28 сакавіка).

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. На здымку: Трафеі нашых войск, захопленыя на адной з чыгуначных станцый.

Гітлераўскія фальшываманетчыкі не ўнімаюцца

Совецкае Інформбюро ўжо выкрыла нямецкую фальшыўку аб стратах нашых войск у раёне паміж Паўночным Данцом і Дняпром. Але гітлераўскія фальшываманетчыкі не ўнімаюцца. Адной апублікаванай фальшыўкі гітлераўцам паказалася мала і яны на скорую руку сфабрыкавалі новую такую-ж хлуслівую і глупую. 24 сакавіка германскае інфармацыйнае бюро апублікавала паведамленне аб стратах совецкіх войск за апошнія 8 тыдняў у раёне Орла. Гітлераўцы на гэты раз аб'явілі знішчанымі або панёсшымі «асабліва цяжкія страты» ні многа ні мала як 41 стралковую дывізію, 11 стралковых і 18 танкавых брыгад. Справа ў тым, што ў нас не было і няма столькі войск у раёне Орла. Калі-б у нас было столькі войск у гэтым раёне, ад нямецкіх войск не засталося-б і следу.

Вядома, што гітлераўская прапаганда ніколі не вызначалася розумам і часта сваёй несусветнай брахнёй сама сябе ставіла ў недарэчнае становішча. Але пасля паражэння нямецка-фашысцкіх войск пад Сталінградам, гітлераўская прапаганда яшчэ больш паглупела і канчаткова страціла ўсякія рэшткі цвярозасці. Дзікі брэд апошніх паведамленняў гітлераўцаў лепш за ўсё сведчыць аб гэтым. На самой справе—20 сакавіка 1943 года немцы, усяляк раздуваючы свае поспехі ў раёне паміж Паўночным Данцом і Дняпром, аб'явілі знішчанымі дзесяткі совецкіх дывізій і брыгад. Праз чатыры дні, 24 сакавіка, частку гэтых нібыта знішчаных злучэнняў Чырвонай Арміі, як, напрыклад, 193-ю стралковую дывізію, 9-ю лыжную брыгаду і іншыя, гітлераўцы ў другі раз аб'яўляюць знішчанымі, але толькі ўжо не ў раёне паміж Паўночным Данцом і Дняпром, а ў раёне Орла.

Калі паверыць гітлераўскім пустабрэхам, то атрымліваецца, што Чырвоная Армія толькі на двух участках фронта: у раёне паміж Паўночным Данцом і Дняпром з 13 лютага па 20 сакавіка і ў раёне Орла за 8 тыдняў страціла 160 дывізій і брыгад. Узнікае пытанне, хто-ж у такім выпадку прадаўжае знішчаць і граміць нямецка-фашысцкія войскі ў раёне Курска і Орла, у раёне Вязьмы і Ярцэва, Бранска і Старай Русы? І чаму, уласна, спатрэбілася немцам скараціць свой фронт? Бо не ад добрага жыцця немцы аказаліся вымушанымі скараціць фронт. Відавочна, што брахуны з нямецкага інфармацыйнага бюро яўна перастараліся і падвялі сваіх гаспадароў. Сапраўды да іх падыходзіць руская пагаворка—прымусь дурня богу маліцца, ён сабе лоб разаб'е.

Што-ж датычыць фактычнага становішча справы ў раёне Орла, то неабходна адзначыць наступнае. У канцы студзеня нашы войскі, якія дзейнічаюць на гэтым участку фронта, прарвалі ў радзе месц нямецкія лініі абароны і заваявалі значную тэрыторыю. У ходзе гэтых баёў совецкія войскі знішчылі не менш 20.000 нямецкіх салдат і афіцэраў, вялікую колькасць варожай тэхнікі, захапілі трафеі і 5.000 палонных. За гэты-ж час нашы войскі страцілі забітымі і параненымі 8.620 чалавек.

У сярэдзіне сакавіка немцы ў раёне Орла, імкнучыся аднавіць становішча, прадпрынялі контрнаступленне, але ні на адным участку поспеху не дабіліся і панеслі новыя страты. Толькі ў раёне на поўнач ад Жыздры праціўнік страціў у чатырохдзённых баях з 19 па 23 сакавіка 140 танкаў, 72 гарматы, 202 кулямёты, 137 мінамётаў і 8 тысяч салдат і афіцэраў забітымі.

Немцам не ўдалося ўзяць рэванш за Сталінград на полі бою, дык цяпер яны ўпарта імкнуцца ўзяць рэванш на паперы. Совецкія-ж дывізіі і брыгады, якія запісаны гітлераўскімі брахунамі ў разрад знішчаных, прадаўжаюць дзейнічаць і будуць граміць нямецкіх захопнікаў да поўнага вызвалення совецкай зямлі ад нямецкіх паганцаў.

СОВІНФОРМБЮРО.

РАСТУЦЬ НОВЫЯ ПАРТЫЗАНСКІЯ АТРАДЫ

Загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага ўзброенымі сіламі СССР Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна яшчэ больш узняў беларускі народ на барацьбу з нямецкімі акупантамі. Насельніцтва цэлымі вёскамі ідзе ў партызанскія атрады, каб бязлітасна помсціць нямецкім разбойнікам.

У Палескай і Мінскай абласцях за апошні час арганізаваліся новыя партызанскія атрады. З кожным днём у гэтыя атрады ўліваюцца новыя народныя мсціўцы. Атрады, хоць і нядаўна арганізаваны, уяўляюць сабой грозную сілу для ворага.

У атрад тав. Б. з адной вёскі прышло звыш 100 мужчын, у атрад тав. Ш. прышлі 35 мужчын. З адной чыгуначнай станцыі ў атрад тав. Б. прышла рамонтная брыгада, з другой станцыі прышло 40 чалавек.

Новае папаўненне партызанскіх атрадаў са зброяй у руках змагаецца, помсціць нямецкім акупантам.

З ЗАСАДЫ—ПА НЕМЦАХ

Па шляху ішла калона гітлераўцаў. Народныя мсціўцы атрада Мацвея Ф. арганізавалі засаду. Калі немцы наблізіліся, кулямётчыкі Сяргей, Міхась і Пятрусь адкрылі дружны агонь. Затым ударылі ўсе астатнія партызаны.

Немцы ад нечаканасці кінуліся ў паніку, пачалі разбягацца. Але трапныя кулі партызан аднаго за другім скашвалі нямецкіх нягоднікаў.

80 немцаў ляглі мерцвякамі на беларускай зямлі.

МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.

ПАДАРВАЛІСЯ НА ПАРТЫЗАНСКІХ МІНАХ

Супроць партызанскага атрада тав. К. нямецкае камандаванне паслала вялікі карны атрад. Партызаны рашылі адыйсці, каб заняць зручную для бою пазіцыю каля лесу. Шляхі свайго адыходу народныя мсціўцы старанна замініравалі.

Калона фашыстаў некалькі разоў спрабавала выбрацца да лесу, але наскаквала на міны, і кожны раз у паветра ўзлятала некалькі фрыцаў. Страціўшы такім чынам каля 20 салдат, гітлераўцы адмовіліся ад далейшага наступлення і павярнулі назад.

ПІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.

БОЙ ЗА ВЁСКУ

Доўгі час вёска Л. цярпела ад нямецкіх акупантаў. Фашысты грабілі насельніцтва, вывазілі беларусаў на катаргу ў ненавісную Германію.

Група партызан Н-скага атрада ноччу непрыкметна пранікла ў вёску і акружыла будынак, дзе знаходзіліся гітлераўцы. На прапанову здацца акупанты адказалі ўзброеным супраціўленнем. Партызаны адкрылі знішчальны агонь. У кароткім баю было знішчана 20 акупантаў, астатнія разбегліся. Вёска вызвалена ад нямецка-фашысцкіх нягоднікаў.

БАРАНАВІЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ.

ВЫЗВАЛЕНА 200 НЯВОЛЬНІКАЎ

7 сакавіка нямецка-фашысцкія акупанты гналі на катаргу ў Германію 200 беларусаў, гвалтоўна захопленых у вёсках. Канвой налічваў да 40 чалавек.

Партызаны атрада Язэпа напалі на гітлераўцаў, разграмілі іх, а нявольнікаў вызвалілі.

ПАЛЕСКАЯ ВОБЛАСЦЬ.

ЗЯМЛЯ, ПАЛІТАЯ КРЫВЁЮ

КАРЭСПАНДЭНТ НАШАЙ ГАЗЕТЫ ПРАЙШОЎ ПА ГЛЫБОКАМУ НЯМЕЦКАМУ ТЫЛУ—АД ПОЛАЦКА ДА МОЗЫРА. НІЖЭЙ МЫ ДРУКУЕМ ЯГО КАРЭСПАНДЭНЦЫЮ АБ КРЫВАВЫХ ЗЛАЧЫНСТВАХ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ АКУПАНТАЎ.

БЕЛАРУС, ЧЫТАЙ І ЗАПАМЯТАЙ АБ СТРАШЭННАЙ ТРАГЕДЫІ НАШЫХ ВЁСАК І ГАРАДОЎ. ЗАПАМЯТАЙ І ПАКЛЯНІСЯ БЯЗЛІТАСНА АДПОМСЦІЦЬ ЛЮТАМУ НЯМЕЦКАМУ ЗВЕРУ!

БЕЛАРУСКІ НАРОД! ТВОЙ РОДНЫ КРАЙ У ПАПЯЛІШЧАХ І КРЫВІ. ВЫХОДЗЬ НА СМЯРОТНЫ БОЙ З ВОРАГАМ!

ДА ПОМСТЫ, ТАВАРЫШЫ! ПОМСЦІЦЕ ГІТЛЕРАЎСКІМ ЛЮДАЕДАМ ЗА ДЗІКІ ГВАЛТ, ЗА НЕЧУВАНЫЯ ПАКУТЫ І ГОРА, ЗА СМЕРЦЬ І КРОЎ НАШЫХ ЛЮДЗЕЙ.

БІЦЕ НАСМЕРЦЬ ФАШЫСЦКАГА ЗВЕРА! НЯХАЙ КОЖНЫ МЕТР БЕЛАРУСКАЙ ЗЯМЛІ СТАНЕ МАГІЛАЙ ГІТЛЕРАЎСКАЙ ПОГАНІ.

БЕЛАРУСЫ! УЖО НЯДОЎГА ЗАСТАЛОСЯ АКУПАНТАМ НАВОДЗІЦЬ СВОЙ КРЫВАВЫ «ПАРАДАК» НА НАШАЙ ЗЯМЛІ. ХУТКА ПРЫДЗЕ ЧАС ВЫЗВАЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА. УСІМ, ЧЫМ МОЖАЦЕ, НАБЛІЖАЙЦЕ ГЭТЫ ЧАС. ІРВІЦЕ ЛАНЦУГІ РАБСТВА. ФАШЫСЦКІ КАТ ЗНІШЧАЕ ВАШЫХ ЖОНАК І ДЗЯЦЕЙ, БРАТОЎ І СЁСТРАЎ. АДСЯЧЫЦЕ ЯМУ КРЫВАВЫЯ ЛАПЫ!

СМЕРЦЬ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКАМУ ЗВЯР'Ю!
ДА ПОМСТЫ, БЕЛАРУСЫ!

Да помсты, беларусы!

Па ўсёй Беларусі палыхаюць пажары. У водсвеце вогнішчаў начное неба становіцца барвовым, нібы залітым крывёю. Людзі з трывогай выходзяць з хат, глядзяць на неба. Крывавыя языкі полымя, як страшыдлы, выцягваюцца ўверх, ліжуць высокія хмары. Дрыжыкі прабягаюць па целу. Сэрца абліваецца крывёю. Незгасальнай нянавісцю поўняцца грудзі.

— Зноў паляць, праклятыя. Цэлыя вёскі гараць. Ну, пачакайце-ж, гады, прыдзе на вас згуба!—з няўмольнай нянавісцю гавораць беларусы.

У такія ночы людзі не спяць. Яны збіраюцца гуртамі па хатах і з трывожнымі размовамі сядзяць да раніцы.

Фашысты паляць і руйнуюць Беларусь. Цэлыя раёны, па загаду людаеда Гітлера, яны ператвараюць у «зоны пустыні». На Віцебшчыне, Магілёўшчыне, Міншчыне, на Палессі можна прайсці дзесяткі кіламетраў і не сустрэць ніводнай вёскі.

Фашысцкія звяры ў сваёй прадсмяротнай агоніі не шкадуюць нічога і нікога. Яны знішчаюць, катуюць, вывозяць у Германію совецкіх людзей, забіраюць да ніткі ўвесь скарб беларусаў.

Кроў ледзянее ў жылах, калі паглядзіш на гэтыя жудасныя папялішчы, на гэтых бяздомных жанчын і дзяцей, калі паслухаеш горкі плач і праклёны.

У вёску Замошша, Плешчаніцкага раёна, мы прышлі падвечар. Паветра было горкае ад смуроду. Яшчэ клубіўся дым. Як здані, чарнелі абгарэлыя шулы і калодзежныя жураўлі. Па вуліцы валяліся галавешкі, былі бачны абгарэлыя трупы людзей, жывёлы. На папялішчах блукалі сялянкі з дзецьмі. Плач і галашэнне жанчын было чуваць з усіх канцоў пажарышча.

Плакалі беларускія сялянкі. І ў гэтым плачы—цяжкае гора беларусаў, вялікі смутак па зняслаўленай чэсці, загубленай волі.

Крывавая расправа

Калгаснікі расказалі нам жахлівую гісторыю.

Толькі-што ў вёсцы пабылі тройчы заклятыя нямецкія нягоднікі. Ускочыўшы сюды, яны схапілі 15-гадовага Рыгора Бубнова і загадалі яму падпальваць вёску. Юнак рашуча адмовіўся.

— Партызант! —закрычалі фашысты і стрэлілі ў Рыгорку.

Насельніцтва пачало разбягацца. Тады запрацавалі нямецкія кулямёты і вінтоўкі. Гітлераўскія бандыты стралялі ў жанчын і дзяцей, якія спрабавалі ўцячы. Тых-жа, што засталіся дома, яны выцягвалі на вуліцу і таксама забівалі.

90-гадовая Аксіння Мілешка са сваім 4-гадовым унукам не паспелі схавацца. Раз'юшаныя каты ўскочылі ў хату і схапілі ўнука. Старая прасіла пашкадаваць хлопчыка, але гэта не дапамагло. Крывепіўцы - гітлераўцы паднялі хлопчыка на штык і кінулі ў агонь. Старую Аксінню яны застрэлілі.

80 хат было ў вёсцы Замошша і ўсе 80 спалены фашыстамі. Дзесяткі жыхараў загінулі ў полымі і ад нямецкіх куль.

20 студзеня фашысцкія разбойнікі наляцелі на вёскі Асіпавіцкага раёна і ўчынілі жудасную расправу. Яны ператварылі ў папялішчы вёскі Старае Сяло, Белая, Прашчаха, Бортная, Осы, Мяжнае, Калёсы, забралі ўсю жывёлу, усю маёмасць калгаснікаў. Бездапаможных старыкоў, жанчын і дзяцей бандыты сагналі ў хлеў і падпалілі яго. Звыш 500 чалавек загінулі ў страшэнных пакутах—у полымі, многія былі расстраляны.

Здзекі, якіх не бачыў свет

12 лютага нямецкія карнікі ўварваліся ў вёску Раткоў, Петрыкаўскага раёна. Карнікі выгналі ўсё насельніцтва на мароз і загадалі пастроіцца ў адну шарэнгу. Некалькі аўтаматчыкаў было пастаўлена вартаваць людзей.

Хутка па ўсёй вёсцы зазвінелі шыбы, затрашчалі дзверы. Праз вокны і дзверы фашысты выкідвалі з хат дабро калгаснікаў. Неўзабаве запылала вёска, падпаленая немцамі.

Да шарэнгі падышоў афіцэр з салдатамі і, аглядаючы вопратку і абутак сялян, загадваў: «Здымайль!». Гітлераўцы здзіралі з людзей кажухі, валенкі, шапкі. Калі гэта «аперацыя» была скончана, бандыты, па загаду афіцэра, расстралялі кожнага дзесятага ў шарэнзе, астатніх пагналі голых і босых на катаргу ў Германію.

Не менш жахлівыя злачынствы ўчынілі гітлераўцы ў вёсцы Брынёва, Петрыкаўскага раёна. Крывавыя каты выгналі ўсіх брынёўцаў на раку Прыпяць, а потым ударылі па іх з кулямётаў. Звыш сотні чалавек загінулі. Вёска спалена.

16 лютага фашысты ўварваліся ў вёску Ветчын, Жыткавіцкага раёна. Садысты здзекаваліся над насельніцтвам: звязвалі людзей падвое і так гналі па вуліцы. Калі запылала вёска, крывепіўцы пачалі кідаць звязаных людзей у агонь.

У гэты-ж дзень падлюгі спалілі яшчэ дзве вялікія вёскі—Грабава, дзе налічвалася каля 500 хат, і Бярозаўку. Толькі адзін амбар выпадкова застаўся цэлым з усёй вёскі Бярозаўка.

Няма ліку ўсім крывавым злачынствам акупантаў на Беларусі. У Любанскім раёне фашысты разграбілі калгас імені Беларускай ваеннай акругі, які на ўсю рэспубліку славіўся сваім багаццем. Спален цудоўны калгасны гарадок, расстраляна большасць калгаснікаў.

У соўгасе «10-годдзе БССР» спалены школа, больніца, клуб, усе новыя выдатныя будынкі.

Вялікі крыж застаўся сведкай трагічнай гібелі 500 мірных жыхараў у вёсцы Хвойня, Капаткевіцкага раёна, якіх гітлераўцы спалілі зачыненымі ў хляве.

Дзесяткі вёсак і тысячы беларусаў спалены ў Окцябрскім раёне (вёскі Карпілаўка, Кавалі, Курын, Вежын, Лаўстыхі, Сялец і інш.).

Вялізныя вёскі Сухая Міля і Хадыка, Старобінскага раёна, Ліскі і Крынкі, Васілевіцкага раёна, Прусы, Раеўка, Рудня і Цэхаўка, Копыльскага раёна, Ласкавічы, Стары Двор, Глускага раёна, і сотні іншых засталіся толькі ў назвах, бо пасля таго, як пабывалі тут немцы, іх больш не існуе. Толькі ў Лісках і Крынках спалена 900 хат і толькі ў вёсцы Прусы знішчана 480 чалавек.

Дзень і ноч кружацца над мірнымі вёскамі чорныя фашысцкія сцярвятнікі. Гітлераўскія вылюдкі, курсанты нямецкіх авіяшкол Барысава і Бабруйска, сваімі аб'ектамі для трэніровачных бамбардыровак выбіраюць беларускія вёскі. Некалькі раз фашысцкія піраты бамбілі вёскі Альбінск, Слаўкавічы, Зубарэвічы, Рудабелку, Зелянковічы, Жывань і іншыя. Паветраныя разбойнікі скідаюць 500-кілограмавыя бомбы, разбураюць хаты, забіваюць жанчын і дзяцей.

У засценках гестапо

Лютуюць на Беларусі гестапаўцы—майстры крывавых спраў. У засценках фашысцкага гестапо ў Слуцку, Старых Дарогах, Бабруйску, Мозыры і другіх гарадах штодзённа гінуць сотні сыноў беларускага народа. Гестапаўцы хапаюць усіх, хто пападзе ім пад рукі, і катуюць у сваіх засценках.

Зараз Беларусь пакрыта лесам шыбеніц, на якіх раскачваюцца ўсё новыя і новыя ахвяры гітлераўскага «новага парадку». У Бабруйску пастаўлена шэсць шыбеніц, у Старых Дарогах—пяць. Не менш іх у Слуцку. Яны пастаўлены ў цэнтры горада, у былых парках культуры і адпачынку.

Совецкія людзі, якім удалося вырвацца з фашысцкіх кіпцюроў, расказваюць аб нечуваных злачынствах, якія твораць гестапаўцы. У Старых Дарогах за 1942 год закатавана, павешана і расстраляна звыш 2.000 беларусаў. З памяшкання гестапо на вуліцу даносяцца страшэнныя крыкі і енкі. У спецыяльнай камеры некалькі нямецкіх афіцэраў самымі жорсткімі метадамі катуюць совецкіх людзей: заганяюць цвікі пад ногці, цыгаркамі, ці калёным жалезам прыпякаюць цела, выкручваюць рукі, ламаюць косці.

У спаленым і разбураным гітлераўцамі Слуцку гестапаўцы знішчылі некалькі тысяч гаражан. У горадзе засталося не больш 7 тысяч жыхараў, замест 40 тысяч да вайны. Якіх толькі іезуіцкіх метадаў не прымяняюць гестапаўцы: прыбіваюць людзей цвікамі да слупоў, вешаюць уніз галавою.

Нядаўна ў Слуцку закатаваны комсамолкі Марыя Цімашэнка і Насця Леўчанка. Гітлераўскія гады страшэнна глуміліся над дзяўчатамі, адрэзалі ім грудзі, выразалі звёзды на спінах і спаласаваных нажамі павесілі на шыбеніцы.

Тры турмы ў Слуцку запоўнены беларусамі. Юнак Аляксей, які нядаўна ўцёк з слуцкай турмы, расказаў, што кожны дзень дзесяткі людзей гінуць там ад голаду, хвароб і катаванняў.

На катаргу ў Германію

Гітлераўскія захопнікі гвалтоўна вывозяць беларусаў на катаргу ў Германію. У канцы лютага камендант Слуцкай акругі загадаў усім мужчынам і жанчынам нараджэння 1910—1924 гадоў з'явіцца ў Слуцк для адпраўкі ў Германію. Ніхто не з'явіўся. Тады прышлі карныя атрады і сталі гвалтоўна хапаць людзей.

У вёску Сорагі прыехаў нямецкі афіцэр з салдатамі. Сабралі сход. Афіцэр доўга брахаў нешта аб нямецкім «раю». Ніхто з прысутных не выказаў ні слова. Разлаваны афіцэр крыкнуў, звяртаючыся да карнікаў:

— Узяць!

Немцы адлічылі 200 мужчын і жанчын і пад пагрозай расстрэлу пагналі людзей у Слуцк, адтуль разам з іншымі іх адправілі ў Германію.

З вёскі Астрагляды, Брагінскага раёна, карнікі рашылі забраць усю моладзь. Даведаўшыся аб гэтым, юнакі і дзяўчаты пачалі разбягацца з вёскі. Тады нямецкія звяры ўчынілі расправу над насельніцтвам. Яны расстрэльвалі кожную сям'ю, калі выяўлялі, што каго-небудзь з членаў сям'і няма дома. Мярзотнікі расстралялі настаўніка Адама Андрэевіча Кунцэвіча і яго сям'ю.

Зямля гарыць пад нагамі акупантаў

Акупантам не ўдалося зламаць волю беларускага народа да барацьбы. Гарыць зямля пад нагамі ненавісных акупантаў.

Тысячы сыноў беларускага народа са зброяй у руках змагаюцца супроць гітлераўскай поскудзі. Як грыбы ў бары, растуць усё новыя і новыя атрады народных мсціўцаў.

Яшчэ зусім нядаўна ў вёсках Н-скага раёна, Палескай вобласці, «гаспадарылі» немцы. Цяпер партызаны выгналі фашыстаў з вёсак. Тут арганізаваны моцныя партызанскія атрады, якія не толькі абараняюць свае вёскі, але наносяць моцныя ўдары па нямецкіх гарнізонах. Толькі з вёскі А. у партызанскі атрад прышло больш 100 чалавек.

Партызанскія атрады аднаго толькі Палесся за 1942 год у баях і пры крушэннях варожых эшалонаў знішчылі звыш 10.000 нямецкіх салдат і афіцэраў. 170 фашысцкіх эшалонаў ляжаць пад адкосамі чыгунак. На баявым рахунку партызанскага атрада Аляксандра—звыш 2.000 забітых фрыцаў і звыш трох дзесяткаў пушчаных пад адкос эшалонаў.

Асабліва моцныя ўдары наносяць партызаны па камунікацыях ворага. Штодзённа ляцяць пад адкос нямецкія эшалоны, узрываюцца чыгункі.

На Н-скай чыгунцы ў кастрычніку мінулага года было разбіта 49 эшалонаў, у лістападзе і снежні—50 эшалонаў. За чатыры апошнія месяцы каля 60 дзён не працавала чыгунка, яе ўвесь час выводзілі са строю партызаны.

Партызанскія атрады сталі гразою для ворага. Нядаўна фашысты паслалі вялікі карны атрад, больш чым у 1.000 немцаў, у раёны Палескай вобласці, але народныя мсціўцы як належыць сустрэлі разбойнікаў. У сямігадзінным баю партызаны атрада К. знішчылі 220 акупантаў і многа паранілі.

Усё насельніцтва Беларусі падтрымлівае партызан, яно бачыць у іх сваіх абаронцаў, прадстаўнікоў совецкай улады. Цэлыя вёскі ідуць у партызаны, каб помсціць гітлераўскім катам за іх крывавыя злачынствы.

Г. ШЧАРБАТАЎ.

ПА СОВЕЦКАМУ САЮЗУ

ЛАУРЭАТЫ СТАЛІНСКІХ ПРЭМІЙ

Соўнарком СССР прысудзіў Сталінскія прэміі за выдатныя работы ў галіне мастацтва, літаратуры, навукі, тэхнікі, а таксама за каштоўныя вынаходствы і карэннае ўдасканаленне метадаў вытворчай працы.

За шматгадовыя дасягненні ў галіне навукі, тэхнікі і мастацтва Сталінскія прэміі прысуджаны многім вучоным, канструктарам, артыстам.

Сталінскія прэміі атрымалі акадэмікі Капіца, Лысенка, Вавілаў, пісьменнікі А. Талстой, А. Серафімовіч, В. Верасаеў, артысты Неміровіч-Данчанка, Качалаў, Масквін, калгасніца Юткіна, Героі Социялістычнай працы—канструктары Якаўлеў, Ільюшын, уральскі сталевар Валееў і многія другія.

САМАЛЁТЫ І ГАРМАТЫ ЗВЫШ ПЛАНА

Авіяцыйны завод, дзе дырэктарам тав. Трэцьякоў, здаў у фонд Галоўнага Камандавання Чырвонай Арміі 32 баявыя машыны.

25 сакавіка — датэрмінова — закончыў сваю вытворчую праграму першага квартала артылерыйскі завод, дзе дырэктарам тав. Елян. Цяпер калектыў завода выпускае гарматы звыш плана.

75-ГОДДЗЕ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ М. ГОРКАГА

Увесь Совецкі Саюз адзначаў 28 сакавіка 75-годдзе з дня нараджэння Максіма Горкага — вялікага рускага пісьменніка, палкага патрыёта нашай радзімы, друга Леніна і Сталіна.

На прадпрыемствах і ўстановах гарадоў (Масква, Горкі, Куйбышэў, Ленінград і інш.) праходзяць гутаркі, лекцыі, наладжваюцца выстаўкі. На літаратурных вечарах выступалі з успамінамі аб Горкім пісьменнікі і паэты.

НОВЫ КІНОЖУРНАЛ „СОВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“

Вышаў у свет новы выпуск кіножурнала «Совецкая Беларусь. «Майстры беларускага мастацтва — свайму народу» — такая тэма кіножурнала. Ён пачынаецца ўступным словам народнай артысткі СССР і БССР Л. П. Александроўскай. Затым народная артыстка спявае папулярную ў беларускім народзе песню «Вечарынка» (музыка Цікоцкага).

Заслужаны артыст БССР А. Арсенка выконвае лірычную беларускую песню «Юрка» і новую песню «Партызанская». Народная артыстка БССР Р. Млодэк спявае беларускую песню «Вярба».

Гучыць знаёмая музыка. Пад акампанімент цымбалаў (выконваюць салісты Навіцкі і Шмелькін) заслужаная артыстка БССР Нікалаева і артыст Бабанін-Ордынскі выконваюць беларускі нацыянальны танец «Бульба».

Рэжысэр кіножурнала—тав. Сатарава.

—о—

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

ВОЙСКІ САЮЗНІКАЎ ЗАНЯЛІ РАЁН ЭЛЬ-ХАМЫ

У Паўночнай Афрыцы войскі саюзнікаў вядуць жорсткія баі супроць нямецка-італьянскіх захопнікаў. Прадаўжаючы наступленне, 8-ая англійская армія заняла важны раён Эль-Хамы. Захоплены палонныя. Войскі саюзнікаў прасоўваюцца наперад.

НАЛЁТ АНГЛІЙСКІХ БАМБАРДЫРОЎШЧЫКАЎ НА БЕРЛІН

Уноч на 28 сакавіка злучэнні англійскіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі вялікі налёт на Берлін. Самалётам удалося дасягнуць цэнтра Берліна. Скінуты вялікі груз бомб.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.
А138.